Conditi Prussiarum regni memoriam anniversariam

die XVIII. Januarii MDCCCLI.

in

Auditorio maximo

celebrandam

indicunt

Prorector et Senatus Academiae Albertinae.

Regiomonti Borussorum,
Impressit Ernestus Julius Dalkowski.

Dissertationis
de vocabulorum graecorum metathesi
pars altera.

---

§. 4. **S**ecundum in hac causa locum obtinet lambda. *Βελτός ὁ βλητός* Hes. ad illud genus syncopae pertinet cui adjuncta est ectasis syllabae subsequentis *πέρθω πρήθω* etc. v. Diss. de Sync. C. II. §. 1. Sed simplicis et germanae transgressionis exempla duo sunt, unum domesticum *στλεγγίς* et *στελγίς*, idemque lambda in rho verso *στεργίς* et *στρεγγίς*, quod Erotianus improbat sed firmatur verbo latino stringo v. Parall. p. 55. alterum peregrinum *βλάσαμον*, quo Nicander utitur sed in secundo demum casu *βλασάμοιο* alpha secundae syllabae correpto, quod in recto *βάλσαμον* producitur. Hornm obliti Technologi morantur in verbo *ἔλδω παρὰ τὸ θέλω τοῦ θ τραπέντος εἰς δ κατὰ Μακεδόνας καὶ ὑπερθέσεως γενομένης. καὶ ἐκ τοῦ ἐθέλω ἐδέλω καὶ ὑπερθέσει ἐέλδω* ETM. 317, 21. quam enallagen dentalium δ et θ aeolicam dicere solent *δάσος θέσος, μήδω μήθω*, sed neutrum horum legitur; et illorum quoque verborum cognatio parum explorata est. Ad explicandum adjectivum *φολκός* Buttmannus in Lexil. I. 246. finxit verbum *φέλκω*, quod pro *πλέκω* dictum esse vult tenui in aspiratam versa. Nomen urbis *Βέλβινα* in codd. Ptolemaei *Βλέμινα* scribitur. Unius Hesychii auctoritate nituntur *Ὄλχος ἐνέδρα* et *φύλλειν ἀδολεσχεῖν* corrupta fortasse ut multa in hoc mendorum omnium conciliabulo. Aliam ejusdem glossam *Ἔλπος ἔλαιον στέαρ* et *Ἔλφος βούτυρον* Kuesterus cum *λίπος* confert; ab illo derivatum videtur *ὄλπη τὸ ἐλαιοδόχον ἀγγεῖον* Schol. Theocr. II. 156. *Γλία* glus sive *γλοία* et quod Glossographi huic interpretamenti loco subjiciunt *κόλλα*, item *χλόη* et *χολή* (Techn. 25.) num congenerata sint, arbitrentur qui volent [1]) sed *φλοιός* et *φελλός* composui Techn. 31. auctore Pausania VIII. 12, 1. *ταύτης τῆς δρυὸς τὸν φλοιὸν Ἴωνες φελλὸν ὀνομάζουσι*, nec piget conferre *σκελλός* id est *διεστραμμένος* et *σκλοιός ὁ σκολιός* Arc. 37, 11. Quae sequitur liquida locum suum non deserit nisi in reduplicatione verborum *μείρομαι* et *σεύομαι*. *Τὸ ἔμμορε Ζηνόβιος καὶ Ἡρωδιανὸς οὕτω κανονίζουσι μείρω μέμορα καὶ ἐν ὑπερθέσει τοῦ μι ἔμ-*

---

[1]) Pro *χολάοντα ἀνθοῦντα* Hes. corrigitur *χλοάοντα*. *Χνόα* (*χνοίη*) et *χοῖνιξ* sive *χοινίκη* terminatione differunt, *λάχνη* sive *λάχνος* lana et *χλαῖνα* significatione, sed stirpes fortasse communes habent.

μορα: ἀλλ' ἐλέγχει αὐτοὺς τὸ δεύτερον πρόσωπον ἔμμορες Exec. Cram. T. III. 263, 24 quam sententiam Choeroboscus Can. 593. alio confirmat argumento: *μέμορα καθ' ὑπερβιβασμὸν ἔμμορα· κρεῖττον δέ ἐστιν εἰπεῖν ὅτι ἀορίστου ἐστὶν ἔμορεν καὶ ἐν πλεονασμῷ τοῦ μῦ ἔμμορεν. Δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ τὸ τρίτον τῶν πληθυντικῶν ἔμμορον*, cujus exempla satis in promtu sunt; de perfecto olim dubitabatur ETM. 335, 26. *εἰ γὰρ ἦν παρακαίμενος, ἐμμόρασιν εἶχεν εἶναι*, et brevius Epim. I. 156, 14 *ἔμμορον οὐκ ἐμμόρασι*, sed hodie hujus quoque temporis exempla quaedam evestigata sunt. Geminum est verbi *σεύω* perfectum *σέσυμαι καὶ ἐν ὑπερθέσει τοῦ ε ἔσσυμαι* ETM. 383, 44. Epim. I. 156, 25. Restat vero singulare genus transmutationis, de quo agitur in ETM. 788, 40. Schol. BL. ad Il. I, 190. *παρὰ τὸ σφάζω σφάγανον καὶ ὑπερθέσει φάσγανον· ἢ παρὰ τὸ φάσθαι (φάσαι) τὸ φονεῦσαι.* Nostra sententia sic est, a primitivo *φάω*, cujus perfectum est *πεφάσθαι*, processit *σφάζω* praeposito sigma et hinc *σφαγή*, a quo *σφάγανον* derivari poterat; sed linguae auctores praeoptarunt sigma pleonasticum, quo gravius sonaret syllaba princeps, ab initio ejus transferre ad finem; mansit vero immotum in herbae nomine *σφάγνος, οἱ δὲ φάσγανον* Diosc. Mat. I. 19, 35. Eadem litera supposita a themate *μίγω* germani Graeci *μίσγω* derivarunt, degeneres *σμίγω* Medd. Mosq. p. 43. et alii v. Techn. p. 50. Mutarum nulla est quae migrationis suspicionem moverit.

C. II.

De hyperthesi.

§. 1. Hujus sunt genera multa et diversa pro numero et ordine literarum quae in discrimen veniunt. Prima et simplicissima ratio est ea qua consona vocali praeposita ei postponitur eoque ex prima syllaba transit in alteram hoc modo *νε-α ενα, θε-ω ε-θω. Ἀπὸ τοῦ ἔννεα ὤφειλεν εἶναι ἐννεάκοντα καὶ καθ' ὑπέρθεσιν ἐνενάκοντα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πεντήκοντα καὶ οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ τῷ η παραλήγονται, τούτου χάριν κατὰ συνεκδρομὴν ἐκείνων ἔστρεψε τὸ α εἰς η καὶ γέγονεν ἐνενήκοντα* Choerob. Orth. 213, 30. ETM. 308, 48. Illud *ἐννεάκοντα* non legitur sed quod hinc contractum est *ἐννήκοντα* Homerum auctorem habet idque fortasse a principio non sic sonabat sed *νεάκοντα* vel *νενεάκοντα* ipsumque primitivum *νέα* vel *νενέα* sicut in aliis linguis niun, neun, novem etc. Alia addit Schol. AB. ad Il. II. 219. *ἀνήνοθε ἀπὸ τοῦ θέω ὑπερβιβασμῷ ἔθω ὡς ῥέω ἔρω.* Verum *ἀνήνοθε* ab *ἀναθέω* derivatum esse minime certum est, nec magis probantur qui participium *ἔθων* Il. IX. 540. pro *θέων* acceperunt. *Προσέθω προσθήσω* Hes. mendose scriptum est pro *προσθέω* quod ionice dicitur pro *προσθῶ*. Verbi epici *εἴρω* duplex fuisse principium *ἔρω* et *ῥέω* diversitas inclinamentorum declarat v. ad Buttm. 166. Hisque similia quaedam attuli in Techn. 138 sed in usu nullum reperitur praesens commutabile. *Ὀθῶς ταχέως* Hes. pro *θόως* tribuitur librariis. *Ἱλαρός* et *λιαρός* non ordine literarum ut Eustathius 46, 5. censet sed toto genere differunt. Ficto utitur Epim. I. 367, 10. *παρὰ τὸ ἶπος ἰπάζω καὶ ἐν ὑπερθέσει πιάζω*, quod si probasset Herodianus Mor. 44, 2.

non indictum reliquisset. Nec persuadet Choeroboscus Orth. 242, 28. ETM. 635, 48. *σπόριον καθ' ὑπέρθεσιν τοῦ ο ὄσπριον·* nam neque *σπόριον* exstat neque *ὄσπριον* idem significat quod *σπόρος* vel *σπέρμα* sed certum quoddam genus sativorum. Aeque inusitatum est *φυτάλιμος*, ex quo *φυτάλμος* natum esse fingunt v. Proll. 98. In genitivo *καιροσέων* (*ὀθονέων*) Od. VII. 107. Eustathius dubitat an literae σε positae sint pro εσ, sed antiquiores aliud suadent; ex *καιροεσσῶν* ionice factum esse *καιροεσσέων*, hinc omisso, quia numeros egreditur, per syncopen epsilo primo *καιροσσέων* et detracto sigma[2]) *καιροσέων*. Sed nulla aut hyperthesi aut syncope opus est si statuimus Homerum *καιροεσσέων* sic pronunciasse ut ο et ε in unam syllabam confluerent vel synizesi vel contractione ut posteriores solent *καιρουσσέων*. Etenim adjectivum *καιρόεις* metro accommodari non potest nisi aut bisyllabum fiat *καιροῦς καιροῦσσα*, aut pro brevi ο accipiat longum *καιρώεις* ut *ὠτώεις*: A *καιρώεις* vero proficiscitur *καιρωεσσέων* et sic a nonnullis scriptum esse colligo ex scholio *Ἀρίσταρχος καιροσέων*. *Ἀκροχερσίτης* si a verbo *ἀκροχειρίζειν* ductum est, pro ις assumsit σι, nam *ἀκροχειριστής* dicendum erat, idque Schneiderus in Lex. illi substituendum putat, spreta quatuor locorum auctoritate, in quibus omnes libri consentiunt, neglectaque significationis differentia; nam *ἀκροχειρισταί* omnes appellari possunt qui *ἄκραις ταῖς χερσί* aliquem aggrediuntur sed athletae illi, qui *ἐπιλαβόμενοι ἄκρων τῶν χειρῶν τοῦ ἀνταγωνιστοῦ ἕκλων*, prae ceteris vocati sunt *ἀκροχερσῖται*. Quod nomen si minus ad proportionem respondet, sermonis palaestrici necessitati condonandum videtur. Similiter confusae sunt syllabae νι et ιν in Hesychii glossa *χθόϊνος καὶ χθόνιος γήινος ἐπίγειος*, quo sensu *χοϊκός* dici solet. Ex Asclepiadis sententia, qui *δίκροος* cum *κόρος* id est *κλάδος* compositum putavit ETM. 276, 26. litera rh vocalem antecedentem transgressa est; sed alii alia suadent. *Διπλόος, τριπλόος* nonnulli syntheton esse statuerunt ut *οἰοπόλος, ἀπὸ τοῦ δίς καὶ πέλω* ETM. 278, 42. sed Choeroboscus Can. 245, 17. prudentius simplicibus adnumerat. Vix memoratu dignum illud: *παρὰ τὰς χεῖρας ζαχερής καὶ ὑπερθέσει ζαχρεής καὶ ζαχρειής* ETM. 408, 30. Sch. Apoll. I. 11, 59. Ponderis parum habet Hesychii glossa *Ἐροτήν ἑορτήν*, sed satis notum est *ἔροτις*, de quo Sch. A. ad Il. V. 299. *τὸ ἀλκί τινὲς ἀπὸ τοῦ ἄλκις αἰολικοῦ φασι· τοῖς γὰρ εἰς η παράκειται εἰς ις ὡς ἑορτή καὶ ἑορτίς καὶ ἐν ὑπερθέσει ἔροτις* atque hoc Eustathius 381, 6. attulisse videtur non *ἕορτις*, quod prorsus inusitatum v. Gies. de Dial. aeol. p. 286. Et in omni hac copia exemplorum, quae Grammatici ad hoc genus hyperthesis referunt, nullum est cujus duplex species apud scriptores reperiatur. Simonides si homerico adjectivo *κυανοπρώρειος* affinxit femininum *κυανοπρώειρα*, consonam praeposuit diphthongo, sed scriptura non ita contestata est ut nullum dubitationi locum relinquat v. Parall. 214. Aliud diphthongi a consona superatae exemplum promit ETM. 128, 57. *φαῦλον ὑπερβιβασμῷ τοῦ λ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ρ φλαῦρον*, quae si cum *φαῦρος ἀφαυρός*

---

[2]) Hoc non dicitur ab Eustathio sed intelligitur. Doederlein in Gloss. Hom. 1, 246. *καιροσέων* pro *καιρώσεων* a nominativo *καίρωσις* dictum putat. Sed nomina in *ωσις* hyperdisyllaba Homerus non novit.

παῦρος parvus communitate stirpis connexa sunt, lambda pleonasmo propius est quam rho. Si praeter *φλαῦρος* reperiretur *φραῦλος*, ea vera esset hyperthesis sed ad aliud genus pertinens, quo continentur consonarum e syllaba in syllabam migrationes.

§. 2. Harum magna est varietas, sed primum dicam de consonis connexis quae stationem inter se permutant. Sic modo muta praemittitur liquidae: *Ἀτρεμής ὑγιής, Νάϑραξ ὁ νάρϑηξ* Hes.[3]) et in propriis: *Ἀχρυλίς* pro *Ἀρχυλίς* in Anth. nisi nomen prorsus diversum aut vitiose scriptum est v. Meinek. Anall. 210. *Ἄτρεμις* Dianae nomen in Inscrr. doricis, cui simile gentilicium *Ἀτραμιτηνάς* et *Ἀρταμιτηνός* v. Tzschuek. ad Strab. XI. 509. Neque solum rho sed etiam ny, *ἄνδραχνος ἢ ἄνδραγχος ὁ δήμιος* Eust. 1858, 37. *καχλαίνω* et *καλχαίνω*, quae Hesychius uno eodemque verbo *ταράσσω* interpretatur et Schol. Soph. Ant. 20. *καλχαίνειν πορφύρειν· κάλχη γὰρ ὁ κόχλος τῆς πορφύρας*, pro quo in codd. interdum etiam *κόλχος* reperitur v. Jacobs. ad Anth. 842.[4]) duplicique nomine *κάλχη* et *κάχλα* Schneiderus ad Orph. Arg. 962. unam plantam calthan significari censet. Frequentius autem liquida praemittitur mutae: *ἀντὶ τοῦ ἀγρεῖτε Ἀντίμαχος* (Fr. CIX. Stoll.) *ἔφη ἀργεῖτε ὑπερβιβάσας τὸ ρ̄* Epim. I. 71, 28. *ἀγρυπνία ἀργυπνία* Eust. 46, 7. nisi hic lusus est etymologorum insomniam esse quasi *ἀργίαν ὕπνου*, et quod Hesychius praebet *Κερδοπά ὄσπρια* pro *κεδροπά* sive *χεδροπά*. Ut vero duae diversi ordinis liquidae transmoveantur fieri non potest nisi interposita consona muta, *μομβρῶ* pro *μορμῶ* et *ϑιμβρός* pro *ϑερμός*, si quidem Schol. Nic. Th. 35. illud recte interpretatur calidum. His beta implicatum est quia *μρ̄* conjungi non possunt; a natura acceptum habet leguminis nomen, de quo Galenus in Hipp. de Articc. LXI. p. 574. T. XVIII p. 1. *τὸ κερχνώδης ἀπὸ τῆς κέρχνου γέγονεν. οὕτω δὲ ὀνομάζουσι τὴν κέγχρον οἱ Ἴωνες — ἐν δὲ τοῖς πρόσϑεν γέγραπται κεγχρώδης γεγονὸς ἀπὸ τοῦ κέγχρειν*, pariterque variatur in Anaxandridae Fragm. T. III. 183. v. 27. Hinc asperitudo quaedam gutturis, quae quasi granorum insidentium sensum praebet, *κέρχνος* dicitur masculine atque verbum *κέρχνειν* sive *κέρχειν* pro stridere; et ex hoc fortasse avis, quam Latini tinnunculam appellant, *κερχνηΐς*. Sed fluctuat etiam nomen loci *Κέγχρεια* et *Κέρχνεια* Aesch. Prom. 676. Duas mutas trausponi vetat natura sermonis; quis enim sonus erit si quis *ῥάβδος, ἴγδη, ἀκτή, ὄχϑη, ἄφϑα, λεπτός, λεπτός* et similia convertere velit? Tertio loco ponenda sunt vocabula, in quibus consonarum connexarum altera non solum consonam sibi proximam sed etiam vocalem huic adjacentem supergreditur. Quod fit duplici modo, aut procedendo aut recedendo, ut in duobus nominibus quae Auctor de Barbar. profert in Mus. Cantabr. T. IV. 109 *βαρβαρισμός ἐστι περὶ μετάϑεσιν, εἴ τις φαίη κότραφον τὸν κρόταφον καὶ δρίφον τὸν δίφρον*[5]) *Κότραφος* si quis usurpavit, consonam ab ea syllaba, in qua nata est, promovit in sequentem, quo

---

[3]) Pro *Νορϑακινοί ἀσϑενεῖς* Guietus corrigit *νοϑρακινοί* a *νωϑρός*.

[4]) In Ammon. 137. *κόλλος* non appellativum esse videtur, ut Schaeferus putat ad Schol. Apoll. 249. sed proprium.

[5]) Hoc uno exemplo utitur Anonymns de Barbar. in Anecd. Boiss. T. III. 238.

modo Epim. I. 173. *ὀθνεῖος* factum dicit ex *νοθεῖος*. Sed hoc remittimus fingenti. Certiora sunt haec: *θίδραξ* pro *δρίθαξ*, *σπεκλοῦν* pro *σπλεκοῦν*, *Δοῖτρον πίελος σκάφη* Hes. pro *δροίτη* eademque ratione *στιφρός* a *στρέφω* derivatum est Techn. 56. nec abhorret Athenaei conjectura *βρύττια παρὰ τὸ βότρυς* II. 56 D. quamvis mutato genere et terminatione, eorumque qui adjectivo *ἔκπαγλος* praestruunt indictum *ἔκπλαγος* v. Parall. p. 9. Quum vero pro *δίφρος* diceretur *δρίφος*, quod Syracusanis tribuitur, rho literas phi et iota transvectum in syllabam ascendit superiorem. Huic simile suppeditat ETM. 214, 44. *βράταχος καὶ βρόταχος παρὰ Ξενοφάνει ἀντὶ τοῦ βάτραχος καθ' ὑπερβιβασμόν*. Nec omittam plantae nomen *θύμβρα ἢ θύμβρος ὅν ἡ χυδαία γλῶσσα θρύμβον λέγει* Eust. 1828, 13*) nam in hoc quoque liquida duas transiluit literas ante se positas. Quaeritur vero an ut ex *ἔδαρθον* per metathesin nascitur *ἔδραθον*, sic etiam, ut hoc exemplo utar, ex *ἄλκη* fieri possit *κάλη* vel ex *ἀτμός τάμος*. Grammatici quidem hanc in rem unum afferunt hoc: *τὸ ἐπηγκενίς οὕτω σχηματίζει Ἀπολλώνιος, ἐνέγκω ἐνεγκίς ἐπενεγκίς καὶ ἐκτάσει ἐπηνεγκὶς καὶ ὑπερβιβασμῷ ἐπηγκενὶς* Schol. Od. V. 352. et latius *παρὰ τὸ ἐνέγκω ἐνεγκίς καὶ ἐκτάσει ἐνηγκίς καὶ ἐν συνθέσει ἐπηνεγκίς καὶ καθ' ὑπερβιβασμὸν καὶ μεταθέσει τοῦ ν εἰς γ ἐπηγκενίς* Orion. 53, 3. ETM. 357, 5. Zonar. 799. Hi igitur statuunt *εγκ* in *κεν* mutatum esse. Sed hanc explicationem non omnibus satis fecisse cognoscitur e scholio *ἐπηγκενίδεσσιν Ἀρίσταρχος. Ριανός δὲ ἐπιτανίδες*, pro quo vel *ἐπεκτανίδες* scribendum, ut Buttmannus voluit, vel *ἐπητανίδες*, ut *ἐπήβολος*; ab eodem verbo *τείνω*, ad significandum *ξύλον διατεταμένον ἢ ἰθυτενές*, sicut illi interpretantur, uno verbo tabulam, quod nomen Jul. Scaliger a *τάω* (*τέτακα*) deducit ut fabula, stabulum ab eo quod est fari, stare, pabulum a *πάσασθαι*. *Χορός* ex *ὄρχος* conversum esse Salmasii conjectura est ad Herod. Dedic. Reg. p. 123. communita quodammodo frequenti parallelismo verborum *ὀρχεῖσθαι καὶ χορεύειν*. Herodian. Hist. I, 7. quae subtilius distinguit Kuesterus ad Arist. Plut. 761. illud universe dici, hoc de iis qui connexis manibus in orbem saltant; et nominum *ὄρχησις καὶ ᾠδὴ καὶ χορεία* Plut. Symp. IX. Q. XIV. c. 7. nominisque et verbi *χορὸν ὠρχήσαντο χορίτιδες Ὀρχομενοῖο* Nonn. XXIV. 261. denique utriusque substantivi cum iisdem vocibus conjunctione *ἡμερίδων ὄρχος* Anth. App. n. 50. v. 23. et paullo post *χορὸς ἡμερίδων* v. 51. *χορὸς ὀδόντων* v. Jacobs ad Anth. 904. *χοροὶ πρόσθιοι* dentes primores Arist. Rann. 555. *ὄρχατος ὀδόντων* Anth. XI. 374. Neque tamen haec satis sunt valida ad probandam metathesin nullo alio exemplo stabilitam; sed *ὄρχος* potius ab *ἔρχεσθαι*, ut in Schol. Arist. Plut. 1008 (994) dicitur derivatum videtur v. Techn. 280. *χορός* vero vel a *χῶρος*, ut veteres volunt, vel ab alio quo ignoto etymo.

Quarto loco referenda sunt nomina in quibus consona in fine syllabae antepenultimae posita ad finem penultimae profertur vel contra: *Ζάλμοξις* et *Ζάμολξις*, *Σαρμάδοκοι* et *Σαμάρδακοι*

---

*) Primitivum est *θύμος*, quae latine dicitur satureja thymi referens thymbraeque saporem Columell. IX. 233.

v. Aglaoph. 1327. quae tamen peregrinitatis lege judicio exemta sunt; *τὸ κασαλβάς ἔνιοι καλσαβάς γράφουσιν* Eust. 741, 32. quod restituendum Zonarae p. 1157. *κασσαβάς παρὰ τὸ καλεῖν καὶ σοβεῖν. Μάρκας μακάριος* Hes. pro *μάκαρς*, nisi mendosum est aeque ut *Ἀτάρνη βρόχος* pro *ἀρτάνη* Hes. ac *Κυβαρσία κεφαλὴ ἀλέκτορος* Zonar. 1266. et in Edd. vett. Pollucis V. 96. Testatius est illud ab Eustathio depromtum 1400, 30. *τὸν ὀρυγμαδὸν ὀρυμαγδὸν λέγει μετατιθεὶς τὸ γ ἐκ τῆς προπαραληγούσης εἰς τὴν παραλήγουσαν.* Grammatici hoc saepius afferunt et pro nativo venditant: *ὀρυγμαδός παρὰ τὸ ὄρος καὶ ὅμαδος* Schol. Od. I. 133. ETM. 632, 33. fortasse ob hoc quod gamma facilius in commissura nominum inseri posse putarent quam in voce ipsa; sed etymologia ista et per se inepta est et causam remoti in ultimam accentus non reddit v. Proll. 349 [7]) primitivum illud unico Hesychii testimonio *Ὀρυγμάδες θόρυβοι* parum probatur; nam quod paullo post legitur *Ὀρυγμαδός ταραχή*, id ordo literarum ostendit *ὀρυμαγδός* scribendum esse, idemque l. c. Arcadio restitui, quia hic agit de nominibus in *δος* non puris *σμάραγδος, μόλυβδος*. Corruptelae autem suspicio hoc justior quod apud ipsum Homerum in codd. plus semel sic scriptum est contra metrum Il. IX. 248. X. 185. Od. IX. 235. quo loco Porsonus non dubitandum esse dicit quin bene graecum sit *ὀρυγμαδός*, sed testem producit nullum. De Cocondrio de Trop. p. 289. Boiss. p. 783. Walz. et Schol. Dion Gramm. p. 877, 11. qui hoc pro exemplo onomatopoeiae afferunt, dubium esse potest siccine scripserint an ut Dionysius ipse p. 637, 20. *ὀρυμαγδός*. Ceterum ex Eustathii disputatione apparet eum syllabas hujus nominis non ita divisisse ut nos solemus sed *ὀρυγ-μαδός* et *ὀρυμαγ-δός*, neque hoc solum controversum fuit sed tota merismi, qui dicitur, ratio, *ἐπειδὰν διαπορῶμεν περὶ τῆς ὄβριμος λέξεως, πότερον τὸ β τῆς δευτέρας ἐστὶ συλλαβῆς ἀρχὴ ἢ τῆς προηγουμένης πέρας* Sext. Emp. c. Gramm. c. 169. p. 253. (638. Bekk.) Ex hac vero quaestione, quam Sextus imperite irridet, pendet exemplorum distributio, quae ex una ratione ad metathesin referri debent, ex altera ad hyperthesin. Sed ego sicut antea nostram sequutus sum consuetudinem, ita tenebo in his quae proxime succedunt: *Παστίλη τὸ ἀπόξεσμα τῶν δερμάτων* Arcad. 109, 8. Suid. Zon. id est *σπατίλη*, in quo duarum consonarum syllepsi conjunctarum prior ad principium primae syllabae relata est. Sed quis sibi hoc permiserit, dicere nescimus. Eodem aberrarunt librarii in Eupol. Fr. l. 426. *φάσκος* scribentes pro *σφάκος*, quae nomina res diversas declarant, illud muscum arboreum, hoc salviam. Sed eadem ab aliis quoque confusa esse docet Hesychii castigatio *Σφακός* (hoc accentu) *χόρτος ὃν τὰ κτήνη ἐσθίει· οἱ δὲ τὸ ὑπὸ τῶν δρυῶν βρύον, οὐκ εὖ. ἐκεῖνος γὰρ φάκος λέγεται*, quod Salmasius corrigit *φασκός* scribens. Plinius XXIV. 6, 17. sphagnos sive sphacos sive bryon, idque etiam *σπλάχνον* vocari ostendit Schneiderus ad Theophr. T. III. 179. Singulari

---

[7]) Pro *Ἀλινδός δρόμος* Hes. rectius in ETM. 64, 21. scribitur *ἄλινδος* ut *τάρανδος, Ἀλάβανδος, Ἴσινδος*, eodemque accentu bisyllaba *λίνδος* et *Λίνδος* v. Meinek. Com. Vol. III. 576. *Πίνδος, Σίνδος*, quod idem ad Steph. s. h. v. nonnunquam acui docet, praeter *Ἰνδός*, quod contrario errore gravatur v. Siebelis ad Paus. T. II. p. 166.

licentia Dionysius Per. 382. consonam primae syllabae debitam in tertia collocavit urbis Tergestae incolam *Τεγεστραῖον* vocans.

§. 3. In omnibus, quae enumeravi vocabulis, transmotio in una consistit consona quae vicinas superscandit. Sed non raro fit ut duae consonae in principio duarum syllabarum positae sibi invicem succedant, sicut columna Gaditana a Dionysio v. 336. *Ἀλύβη* vocatur, in quo omnes codd. consentiunt, ab aliis *Ἀβύλη* et urbs Thraciae *Καβύλη* eadem dici videtur *Καλύβη* v. Wesseling ad Itiner. 174. *Σαγάλασσος* et *Σαλάγασσος* v. Ellendt ad Arrian. I. 28. *Γύζαντες* et *Ζύγαντες*, quos Stephanus diversis locis attribuit omniumque notissimum *Ὄλορος* et *Ὄρολος*. Quorum quum origo ignota sit, credibile est non solum librarios sed etiam multos Graecorum scriptorum nescivisse quomodo scribenda sint. Ac fuerunt fortasse quos etymi species falsa in errorem duceret, veluti si qui urbem Italiae *τὰ Μάκαλλα* appellarent *Μάλακα*, quod in multis Aristotelis libris legitur Mir. Ausc. CVII. 840. a. Bekk. sequuti famam illam, cujus Stephanus meminit, urbem illam sic nominatam esse *ἀπὸ τοῦ μαλακισθῆναι ἐν αὐτῇ Φιλοκτήτην*. Sed qui nomen germane graecum *Μελάνιππος* et *Μενάλιππος* scripserunt, quod aliquoties factum esse copiose demonstrat Keilius in Onomat. p. 36. sq. per inscitiam lapsi sunt; *Κυλλάβαρις* semel obrepsit pro *Κυλλάραβις* Plut. V. Cleom. XXVI. sed crebra est confusio nominum *Ἀψεφίων* et *Ἀφεψίων*[8]). Pro *ὀρσολοπεῖται* Aesch. Pers. 10. et H. H. in Merc. 308. (nam saepius non legitur) codices nonnulli utroque loco *ὀρσοπολεῖται* praebent quo Maximus usus est v. 107[9]) active sed eodem intellectu hoc est pro *ταράσσειν* sive *ὀροθύνειν*, quod ab eadem stirpe *ὄρω* derivatum est paragoge diversa. Sed scriptura difficilior defenditur cognomine Martis *ὀρσόλοπος* Anacr. quo *θοῦρος Ἄρης* id est *ταρακτικός* significari videtur; terminatio non liquet; nam ut cum *ὄψ* conjunctum credamus, non persuadet Herodianus ETM. 634, 11. *ὀρσολόπος* (sic) *ὀρσοοπός* (*ὀρσόοπος*) *ἵνα λάβῃ τὸ̄ λ. Περὶ παθῶν.* Ex tribus exemplis, quae idem profert p. 68, 17. *ἀλλότοκον καθ' ὑπερβιβασμὸν ἀλλόκοτον ὡς τύπτιλος πίτυλος*[10]) *καὶ σκέπω σκέπος καὶ πέσκος. Μεθόδιος*, duo ordine prima pondere levissima sunt. Sed plus ad probandum confert tertium, quod Apollonius Synt. I. 2, 8. hyperthesi adscribit certantibus aliis: *πέσκος κυρίως τὸ τοῦ προβάτου δέρμα παρὰ τὸ πείκω πέκω πέκος καὶ κατὰ πλεονασμὸν τοῦ̄ σ. ἢ παρὰ τὸ σκέπω κατὰ μετάθεσιν* ETM. 665, 50. Hinc pendet quaestio de syntheto *Ἀπέσκη* (scr. *ἀπεσκῆ*)

---

8) *Γάμψηλος* Hesychius sumsit ex vitiosis Thucydidis codd. pro *Γαληψός*. Pariter vitiatum *Πρόβολος τὸ τῶν σιτίων δοχεῖον* Hes. Phot. Suid.

9) Verba haec sunt *οὐδέ κεν εὐπειθῆ μιν ἔχοι πόσις οὐδ' ἐπέεσσιν οὔτ' ἔργοις ἀλλ' ἀεί κε πανήμερον ὀρσοπολεύοι μύθῳ ὀνειδείῳ καί τε πληγῇσίν ἰάπτοι. Μαψίδιοι μῦθοι κενὰ δ' ἔργματα τῇδε πέλοιντο*, ubi scribendum *ἀλλ' εἰ* et post *ἰάπτει* comma ponendum pro puncto.

10) Sic etiam Schol. Aesch. Sept. 841. In ETM. 671, 46. *πίτυλος κτυπιστὴς φαντασιοκόπος παρὰ τὸ τύπτω τύπτιλος καὶ ἀποβολῇ τοῦ τ καὶ μεταθέσει τῆς ἐν ἀρχῇ συλλαβῆς πίτυλος.* exeidisse videtur caput glossae *πιτυλιστής — ἀπὸ τοῦ πίτυλος, τοῦτο δὲ παρὰ τὸ τύπτω.*

τόξα. ἔνιοι δὲ γυμνά θήκης Hes. Anecd. Bekk. 422. quod et ἀσκέπαστα significare potest et destituta involucro pelliceo, cui nomen est γωρυτός τοξοθήκη θύλακος Hes. Sed affluunt alia: ξέστης ῥωμαϊκόν ἐστι τὸ ὄνομα· τὸν γὰρ ἕξ ἄριθμον οὗτοι λέγουσι σέξ. καὶ μέτρου τινὸς τὸ ἕκτον σέξστον· διὰ δὲ εὐφωνίαν τὸ σέξτης λέγεται ξέστης κατὰ μετάθεσιν τοῦ ξ. Οὕτω Φιλόξενος ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν Ρωμαίων διαλέκτου Orion. 187, 38. quod pluribus edisserui in Parall. 18. — Idem 14, 21. παρὰ τὸ μέλειν ἀμελέως καὶ ὑπερθέσει ἀλεμέως καὶ ἐπενθέσει ἀβλεμέως, quod vix probari potest. In Panyasidis quidem Fragm. VI. (Meinek. Anall. p. 366) ubi convivantes vetat ἀβλεμέως πίνειν, hoc fortasse aliquis ita accipiat ἀμελῶς καὶ ἀπερισκέπτως τοῦ δέοντος, neglecto decoro. Sed multum vereor ut sine hac adjunctione ἀμελῶς πίνειν id est negligenter bibere dici possit pro ἀμέτρως vel ἀμελῶς γράφειν pro nimis multa. Ac nullo modo sic intelligi possunt Longini verba in Lexx. citata τὸ πρᾶγμα ἀβλεμὲς προσπίπτει hoc est leviter tangit, neque Nicandri βάρος ἀβλεμές Al. 82. quod Schol. interpretatur ἀδρανὲς ὡς ἀπὸ τοῦ βλεμεαίνω[11]) quibus consentit Schol. Il XII. 42. ἀβλεμής ἀργός ἀπὸ τοῦ βλεμεαίνω et Eust. ad h. l. ἀβλεμής οὐ πεποιθώς ἄτολμος ἀσθενής. Neque repugnat Pollux III. 123. qui conjuncte affert ἀπροθύμως, νωθρῶς, ὀλιγώρως, ἀβλεμέως, ἀσθενῶς, ἀμελῶς. Hinc enim non sequitur ἀβλεμέως et ἀμελῶς idem significare sed saepe in eundem hominem convenire; nam τὰ ἀμελῶς πραττόμενα solent esse invalida et inefficacia. Contrarium vero significat ζαβλεμέως, quod Hesychius interpretatur μεγάλως πεποιθώς id est τολμηρῶς, προθύμως, καρτερῶς, fortasse ex loco poetae cujusdam ζαβλεμέως ἐμάχοντο, eidemque pro Ζαμελής μεγάλως πεποιθώς, εὔψυχος Dindorfius in Thes. restituit ζαβλεμής. His rebus adducor Panyasin quoque ζαβλεμέως scripsisse non ἀβλεμέως idque cum ἀμελῶς nihil necessitudinis habere sed potius adjectivum ἀβλεμής contrarium significare τοῦ βριαρός cognatumque illi verbum βλεμεαίνειν et voce et intellectu congruere cum βριᾶν. Longius ab intelligentia nostra remotum est νωλεμέως, quod inepte explicatur a Schol. Dion. Gramm. p. 793, 15. παρὰ τὸ νω καὶ τὸ μέλλω ὤφειλε λέγεσθαι νωμελέως· λέγεται δὲ νωλεμέως. Βαρκάζειν τὸ βαρβαρίζειν εἴρηται ἀπὸ τῶν Καρβάνων· Καρβᾶνες γὰρ οἱ βάρβαροι ETM. Suid. unde καρβάνιζειν ducendum erat, sed neutrum invenitur. Nec magis Γλαυκάζει κράζει Zonar. 442. et Psellus a Tittmanno editus p. CXV. v. 44. Nominis defectivi accusativum πείρινθα Schol. Od. XV. 131. ad πέρας refert; aliter vero Sch. Il. XXIV. 190. ἐκ ῥιπῶν φασιν αὐτὸ πλέκεσθαι ὥστε εἶναι ῥίπινθα· cujus sententiae auctorem sistit ETM. 489, 5. Δίδυμος την πείρινθον (adde ἐκ ῥιπῶν) πλεκομένην λέγει ῥίπινθον (καλεῖσθαι) καὶ κατ' ἀντίθεσιν πείρινθον· quorum neutri adstipulamur quamvis salubrioris consilii expertes. Hyperthesin cum enallage vocalis et trope consonae conjunctam admisit idem p. 798. 3. φολίδες αἱ λεπίδες· ἐκ τοῦ λεπίς ὑπερθέσει πολίς καὶ μεταθέσει τοῦ φ φολίς ETM. 798. cui non opus fuisset ad com-

---

11) **Eutcenius βήξ οὐ ῥᾳδίαν συγχωροῦσα ἀναφορὰν γίγνεσθαι τοῦ φλέγματος, hoc est ad emoliendam pituitam invalida. In Schol, h. l. Schneiderus perperam edidit βλεμαίνω.**

menticium *πολίς* confugere si cognitum habuisset nomen *λοφίς*, quod legitur in Schol. Nic. Ther. 154. *τὸ λεπὶς γράφεται ἔν τισι λοφίς· εἴρηται δὲ μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ἰχθύων*, sed hic potius *φολίς* scripsit. Utriusque autem vocis similis quidem significatio sed origo diversa est; a *λέπω λεπίς* sive *λοπίς*, a *φλόος* autem, quod non solum corticem arborum sed etiam cutem animantum significat, *φολίς* eodem intellectu et *φλονίς*. Quemadmodum vero primitiva inter se permutantur *λόπος ὁ φλοιός* Erotian. sic *φολίς* et *φλονίς* ab Hesychio eadem voce *λεπίς* explicantur id est squama piscium anguiumque, et Athenaeus, quum *λοφνίδα* sive *λοφνίαν* vocari dicit *τὴν ἐκ φλοίου λαμπάδα*, nominum *λόπος* et *φλόος* synonymia niti videtur. Verbum *κλοτοπεύειν* ETM. 521, 23. dupliciter affectum credidit si pro eo quod vulgatum est *κλοπιτεύειν κολοπιτεύειν ὑπερθέσει τοῦ λ*, hoc potius scriptum reliquit *κλοτοπεύειν ἀντὶ τοῦ κλοπιτεύειν ὑπερθέσει τοῦ τ καὶ ἀντιθέσει τοῦ ι εἰς ο*. Sic enim Suidas *κλωπεύω κλωπιτεύω, κλοτοπεύω δέ*, pro quo in Edd. vett. *κλοποτεύω* vel *κλοπετεύω* legitur. Horum unum in usu reperitur *κλοτοπεύειν*, sed hujus quoque origo ignota, significatio dubia est. Avis nomen *κολλυρίων* Aristot. Il. Ann. IX. 23. p. 617. in codd. aliquot *κορυλλίων* scribitur et utroque modo Hesychius, casune incertum an quia Graeci ipsi variarunt. Paenulam antiquiores *φαινόλην* dixerunt, quae postea *φελόνης* appellata est. *Ῥάδικες κυρίως οἱ τῶν φοινίκων κλάδοι· νῦν δὲ καταχρηστικῶς* Sch. Nic. Th. 533, ubi scriptura vacillat *ῥάδικες* et *ῥακῖδες*· eorumque prius Vossius in Etym. cum latino radix comparat, alterum Hesychius tuetur *Ρακίδες κλάδοι* accentu mendoso. *Στεναγή πεπυκνωμένη* Hes. librariis imputatur. A primitivo *Σάραβον τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον* hyperthesi distinctum est paragogon *σαβαρίχη*, quod Photius eodem modo interpretatur Teleclidem testem adhibens cf. Proll. 287. Malorum persicorum nomen duplex est *δωράκινα*, quod antiquius putatur, et *ῥοδάκινα* v. Niclas. ad Geopp. p. 669. Hyperthesin metathesi copulatam ostendit *βρέφος*, si sequimur veterum opinionem *παρὰ τὸ φέρβω γίνεται φέρβος καὶ κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων βρέφος* ETM. 213, 9. cujus ex sententia primum *ερ* in *ρε* mutatum, tum consonae beta et phi trajectae sunt. Sed alii hoc rectius ad *βρύω* referunt v. Techn. 275. Accepimus vero duo nomina ita contexta ut duarum syllabarum inter se contingentium altera ab una incipiat consona, altera a duabus syllepsi colligatis, *ἀριθμός* et *ἄγλαυρος*, quorum illud primam et tertiam, hoc secundam et tertiam commutat; *Σιμωνίδης τὸν ἀριθμόν ἀμιθρόν εἶπε καθ' ὑπέρθεσιν. ἐκ δὲ τοῦ ἀμιθρός ἀμιθρῆσαι* ETM. 83, 42. quod Schneidewinus p. 125. ideo factum putat ut syllaba media produceretur, etsi *ἀριθμός* apud Lyricos saepius productum iota habet quam correptum. *Ἄγλαυρος* et *ἄγραυλος* quum alibi in codd. confusa sunt tum in Nic. Th. 57. nec praetermiserunt interpretes: *ἄγλαυροι ποταμοὶ οἱ λαμπροί κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων οἷον ἄγραυλοι οἱ καλοί ἢ καὶ οἱ ἀγλαὰς αὔρας ἔχοντες ἢ οἱ ἄγλαυροι οἱ διαλελυμένοι καὶ τρυφεροί*. Harum interpretationum nulla est quae non ad scripturam tralaticiam *ἄγλαυρος* referatur, sive id simplex esse putatur, sive cum *αὔρα* compositum sic ut vel limpidi fluvii significentur vel aprici ventisque expositi. Et qui de metathesi loquuti sunt, *ἄγραυλος* quidem scriptum invenerunt sed id pro *ἄγλαυρος*

positum esse sumserunt. Schneiderus vero jure praetulit ἄγλαυρος, quod idem poeta v. 441. pro simplici ἀγλαός usurpavit cf. Proll. 259. Aeque fluxum est heroïnae nomen v. Keil. Onom. 42. Quod Suidas scripsit Ἀβρικέστερον ἀληθέστερον, ex errore natum habetur pro ἀκριβέστερον. Nulla vero suspicio contingit verba ψαθάλλω et ψαλάττω, quorum utrumque a ψάω derivatum est, hoc praeeunte verbo ψάλλω, illud quasi a ψήθω, cujus speciem refert nomen ψαθαρός sive ψαθυρός. Verum non solum continuae syllabae consonas inter se transfundunt sed etiam disjunctae: παρὰ τὸ ἀμαλδύνω ἀμάλδανον τὸ ἀφανές καὶ ἀμάνδαλον παρ' Ἀλκαίῳ ETM. 76, 51. unde est verbum Ἀμανδαλοῖ ἀφανίζει Hes. Non ita facilem explicatum habet alterum; βόλιμος· τὴν παραγωγὴν ἀπέδωκε· καὶ τὸ σημαινόμενον οὕτως εὗρον εἰς τὸ ῥητορικὸν λεξικόν· Ἔστι μόλιβος καὶ κατὰ ἐναλλαγὴν βόλιμος παρὰ Συρακουσίοις ETM. 204, 39. Hic paragogae mentio clarum facit Grammaticum nomen βόλιμος pro derivato habuisse. Quaerentibus vero unde id derivatum crediderit, nihil citius in mentem venit quam βόλος, cujus proxima propago est βολίς. Hoc autem nomine varia declarantur instrumenta plumbea; primum μολύβδαινα Il. XXIV. 80. quam Schol. βολίδα vocat, hoc est glandula plumbea, quae cum hamo in aquam projicitur, tum catapirata, quo maris altitudo tentatur, germanico nomine Senkblei, italico piombino, et pilae plumbeae, quos milites in hostes jaculantur, graece μολιβδόβολοι dictae Du Cang. Hinc igitur ille, si quid video, conjecturam fecit veram nominis scripturam esse βόλιμος ut a λόπος λόπιμος proprieque jaculum, missile significare. Veram tamen esse hanc notationem minime persuadet sed μόλιβδος, si hariolari vacat, sive μόλυβδος potius cum mollis μῶλυς μαλακός cohaeret. Fluctuat urbis Libycae nomen ἡ Τανάπη Dio Cass. LIV. 5. et τὰ Νάπατα Strab. Steph. Iu exitu hujus loci duo afferam quae nulli allatorum perfecte similia sunt, unum derivatum, alterum declinatum. Illud est τάλαντον et ταντταλίζω, in quo duplex cernitur hyperthesis, una literae ν, quae in primitivo primam syllabam claudit in derivato secundam, qua ratione Ζάμολξις (si hoc pro affecto habemus) distat a Ζάλμοξις, altera literae tau, quae a principio tertiae ablata eundem in secunda locum occupavit. Θέλυμνον, quod etiam θέλιμνον et θέλεμνον scribitur non diversam a θέμεθλον sive θεμέλιον originem habere significavit Schol. ad Il. X. 15. et XV. 479. In declinatu mutatur πνύξ πυκνός μετάθεσίς ἐστι στοιχείου· ἔδει γὰρ πνυκός Schol. Ar. Eqq. 165. sed est haec potius restitutio vocis primigeniae πυκν.

Quaestiones literariae

civibus academicis in hunc annum ad concertandum propositae.

Facultas Theologorum.

Commentationem de Augustanae Confessionis Variatae origine, indole usuque symbolico speciminis loco poscit.

Facultas Jurisconsultorum

quaestionem proponit his verbis perscriptam:

1) explicetur C. C. C. art. XXII. atque ex juris recentioris historia ostendatur, quatenus post torturam abrogatam indicia ad probationem et condemnationem sufficere visa sint.

2) additque interpretationem legis sr. 40. D. de rebus conditis.

Facultas medicorum tres proponit quaestiones:

1) instituantur disquisitiones de penitiori renum structura in avibus

2) recenseantur, quae nostris temporibus instituta sunt experimenta circa salivae, succi gastrici et bilis actionem in digestione, nec non sententiae iisdem superstructae

3) exponatur, quid per decennium praeteritum Haematologia pathologica et doctrina de crasibus profecerint.

Facultas Philosophorum.

1) examinentur et dijudicentur argumenta quae ad demonstrandam pacis inter populos aeternae necessitatem Kantius protulit

2) examinentur commotiones incolarum Borussiae per annos 1837—49 tum in urbibus tum in agris factae quatenus ad industriam, quae hodie dicitnr, commercialem pertinet

3) ostendatur differentia orationis homericae et posteriorum poetarum epicorum in usu epithetorum certis substantivis vel certo subs antivorum generi plus minus firmiter adhaerentium, partim pro ipsis substantivis assumtorum.